

MINISTERSTWO ZDROWIA
Departament Prawny

Warszawa, 24.12.2012r.

MZ-PR-WL-024-33696-1/MC/12

BIURO RZECZNIKÓW PRAW PACJENTA	
Wp.	2012 -12- 27
Zaś.	

Pani
Izabela Jakubczak-Rak
Zastępca
Rzecznika Praw Pacjenta

W odpowiedzi na pismo z dnia 4 grudnia 2012 r., znak: RzPP-ZZP-073-21-1/BW/12, dotyczące prawa dostępu do dokumentacji medycznej Rzeczników Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego, uprzejmie przedstawiam następujące stanowisko.

Zgodnie z art. 10b ust. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375, z późn. zm.) ochrona praw osób korzystających ze świadczeń zdrowotnych udzielanych przez szpital psychiatryczny, należy do zadań Rzeczników Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego. W myśl zaś art. 10b ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego, Rzecznik Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego w celu realizacji zadań, o których mowa w ust. 1 i 2, ma prawo m.in. wglądu w dokumentację medyczną za zgodą osoby, o której mowa w art. 10a ust. 1 (tj. korzystającej ze świadczeń zdrowotnych udzielanych przez szpital psychiatryczny), jej przedstawiciela ustawowego, opiekuna prawnego lub faktycznego. Natomiast szczegółowy tryb i sposób działania Rzeczników został uregulowany w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 13 stycznia 2006 r. w sprawie szczegółowego trybu i sposobu działania Rzecznika Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego (Dz. U. Nr 16, poz. 126, z późn. zm.).

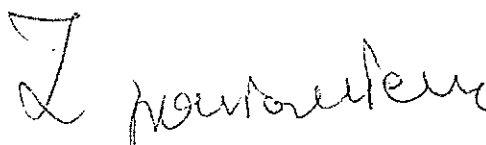
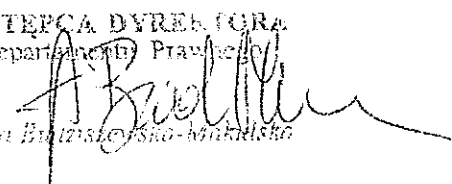
Należy zauważyć, że zacytowany wyżej przepis art. 10b ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego, nie wprowadza określonego wymogu wyrażenia zgody Rzecznikowi Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego do wglądu w dokumentację medyczną. Zastosowanie zatem mają tu zasady ogólne prawa cywilnego.

Zgodnie z art. 60 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.) z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, wola osoby dokonującej czynności prawnej może być wyrażona przez każde zachowanie się tej osoby, które ujawnia jej wolę w sposób dostateczny, w tym również przez ujawnienie tej woli w postaci elektronicznej (oświadczenie woli). Powyższy przepis ustanawia zasadę swobody formy (sposobu) oświadczenia woli (por. wyrok SN z dnia 20 kwietnia 2011 r., I CSK 391/10, Lex nr 936480). Warto wspomnieć w tym miejscu, że Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 października 2010 r. (sygn. akt II CSK 210/10, Lex nr 674200) użył określenia, że wola osoby dokonującej czynności prawnej może być wyrażona wprost: przez ustne lub pisemne złożenie określonego oświadczenia woli. Tym samym wyraźne oświadczenie woli przybiera postać wypowiedzi językowej (ustnej lub pisemnej) sformułowanej w sposób pełny i jednoznaczny, za pomocą powszechnie zrozumiałych zwrotów, niewymagających tłumaczenia i zastanawiania się nad tym, co w rzeczywistości dany akt oznacza. W doktrynie wskazuje się na ogół, że u podstaw oświadczenia woli leży realnie przeżywany przez człowieka akt woli (wewnętrzne postanowienie, powzięcie decyzji - jako czynność o charakterze psychicznym) ukierunkowany na wywołanie określonych skutków prawnych (tzw. wola wewnętrzna, zamiar). Z oświadczeniem woli mamy do czynienia wówczas, gdy ta wewnętrzna wola zostanie przez podmiot prawa cywilnego wyrażona, czyli ujawniona na zewnątrz (uzewnętrzniona). Według rozpowszechnionego poglądu, znajdującego pełne oparcie w treści art. 60 Kodeksu cywilnego, oświadczenie woli należy pojmować jako zewnętrzny przejaw wewnętrznej decyzji (czyli powzięcia woli) wywołania określonych skutków prawnych. W świetle art. 60 Kodeksu cywilnego, przy uwzględnieniu treści art. 56 Kodeksu cywilnego, oświadczenie woli można również określić jako zachowanie podmiotu prawa cywilnego, z którego wynika - w kontekście towarzyszących mu okoliczności, zasad współżycia społecznego oraz ustalonych zwyczajów - wola (zamiar) dokonania określonej czynności prawnej (zob. A. Janiak [w:] A. Kidyba (red.), Z. Gawlik, A. Janiak, A. Jedliński, K. Kopaczyńska-Pieczniak, E. Niezbecka, T. Sokołowski „Kodeks cywilny. Komentarz. Tom I. Część ogólna”, wyd. II, Lex).

W związku z powyższym należy stwierdzić, że zgoda osoby korzystającej ze świadczeń zdrowotnych udzielanych przez szpital psychiatryczny, jej przedstawiciela ustawowego, opiekuna prawnego lub faktycznego na wgląd w dokumentację medyczną Rzecznika Praw Pacjenta { Szpitala Psychiatrycznego może być w { różnej formie, zarówno pisemnej jak i ustnej.

Ponadto należy zauważyć, że zgodnie z art. 26 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. z 2012 r. poz. 159, z późn. zm.) podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych udostępnia dokumentację medyczną również uprawnionym na mocy odrębnych ustaw organom i instytucjom, jeżeli badanie zostało przeprowadzone na ich wniosek. Z powyższego przepisu wynika, że dokumentacja medyczna jest udostępniana oprócz pacjentowi lub jego przedstawicielowi ustawowemu, bądź osobie upoważnionej przez pacjenta (art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta), również uprawnionym na mocy odrębnych ustaw organom i instytucjom. Rzecznicy Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego zatem na mocy przepisu art. 10b ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego zostali uprawnieni do udostępnienia im dokumentacji medycznej. Warto w tym miejscu wspomnieć, że w myśl § 78 ust. 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2010 r. w sprawie rodzajów i zakresu dokumentacji medycznej oraz sposobu jej przetwarzania (Dz. U. Nr 252, poz. 1697, z późn. zm.) podmiot udostępnia dokumentację podmiotom i organom uprawnionym bez zbędnej zwłoki.

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że Rzecznicy Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego mają prawo do wglądu w dokumentację medyczną osób korzystających ze świadczeń zdrowotnych udzielanych przez szpital psychiatryczny. Bez znaczenia pozostaje przy tym forma (sposób) wyrażenia zgody na taki wgląd przez samą osobę korzystającą ze świadczeń zdrowotnych udzielanych przez szpital psychiatryczny, jej przedstawiciela ustawowego, opiekuna prawnego lub faktycznego. Zaś podmiot udzielający takiego świadczeni ma obowiązek udostępnienia dokumentacji medycznej uprawnionym podmiotom i instytucjom, w tym Rzecznikom Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego.

ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Praw Pacjenta

Anna Brzysłowska-Bankulska

